

П'ятий етап (захист готового виробу). На останньому етапі здійснюється кінцевий контроль якості виконання різьблення, порівнюється здобутий результат із запланованим, виправляються недоліки, здійснюється самооцінка роботи, готуються матеріали для публічного захисту та ін. Виконання цього методичного етапу також сприяє розвитку творчих здібностей учнів.

Таким чином, реалізація методичних етапів навчання учнів геометричному різьбленню сприяє розвитку окремих творчих здібностей школярів.

Список використаних джерел

1. Трудове навчання 5-9 кл. Програма для закладів загальної середньої освіти. 2017. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas> (дата звернення 19.09.2023).

2. Технології (профільний рівень). Програма для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. 2017. URL: <https://osvita.ua/school/program/program-10-11/58970/> (дата звернення 19.09.2023).

3. Чус А.В., Данченко В.А. Основы технического творчества. Киев: Донецк: Высшая школа, 1983. 181 с.

4. Щирбул О.М. Народні ремесла. Художня обробка деревини. Навчально-методичний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. Кропивницький: РВВ ім. В. Винниченка, 2021. 68 с.

З ДОСВІДУ РОБОТИ ІЗ УЧНЯМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ У 5 КЛАСІ

Гев О. М.

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти

Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної
академії ім. Тараса Шевченка, м. Кременець

Цісарук І. В.

кандидат педагогічних наук, доцент,

завідувач кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій

Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної
академії ім. Тараса Шевченка, м. Кременець

Сучасний світ щоденно розвивається, прогресує і це вимагає від людини розвитку, мобільності, компетентності, орієнтування у всіх сферах життя, особливо, коли ця людина з особливими потребами.

Здобуття освіти людиною (учнем) із особливими освітніми потребами називають інклюзивною освітою. Метою інклюзивної освіти є досягнення якісних змін за різними аспектами розвитку дітей з особливими освітніми потребами, а саме: фізичному, розумовому, соціальному, психологічному, особистісному. Процес інклюзивного навчання в Україні здійснюється за такими напрямками: організація спеціальних класів; залучення дітей з особливими освітніми потребами до звичайних класів; навчання дітей з особливими освітніми потребами за індивідуальною формою. Також продовжують свою діяльність спеціальні школи. Ці заклади освіти є «відкритими для навчання всіх дітей, незалежно від їхніх фізичних, інтелектуальних, соціальних чи інших особливостей» [3, С. 184].

Навчальна дисципліна «Технології» (Трудове навчання) є надзвичайно важливою для таких дітей, особливо, коли ця дитина є тотально незряча, адже вона також має навчитись різним побутовим речам, які їй обов'язково знадобляться в дорослому житті.

Магістрантка, Гев Оксана, працює у закладі загальної середньої освіти вчителем трудового навчання та технологій, а також асистентом вчителя у 5 класі. Як асистент вчителя, курує навчанням незрячої дівчинки та учня, який також навчається в інклюзивному класі, тому що має затримку інтелектуального розвитку.

Перш за все, за час роботи, авторкою було встановлено, що основне завдання закладу освіти та батьків – створити відповідні умови та навчальний план з урахуванням фізіологічних та інтелектуальних можливостей дитини. Такий навчальний план складається для кожної особистості окремо, який затверджується комісією.

Вчителю (чи асистенту вчителя) необхідно спеціально організувати заняття з технологій, оскільки учні з особливими освітніми потребами усвідомлюють та опановують процес трудової діяльності лише у разі необхідності. Саме тому важливою умовою формування діяльності в учнів на уроках технологій є керівництво процесом засвоєння кожного етапу: аналізу планування, організації, практичного виконання, самоконтролю послідовного їх здійснення під час виготовлення будь-яких об'єктів праці, а це і є основою корекції та розвитку всіх основних сфер психофізичного розвитку учнів з особливими потребами у навчанні та вихованні [2, С. 158].

Зв'язок між шкільними навчальними дисциплінами, навчанням на уроках технологій, трудовим вихованням та позакласними виховними заходами взаємозумовлений. Після того як учень оволодіє певною системою технологічних знань з того чи іншого виду діяльності, набуде необхідних

навичок і умінь у виконанні певних трудових операцій – учні виявляють більшу самостійність у праці, із захопленням включаються у колективні трудові процеси. Такі якості особистості учнів, як організованість, діловитість, дисциплінованість, цілеспрямованість, сприяють вихованню потреби у здійсненні трудових завдань, які не захоплюють учня ні за змістом, ні за способами їх виконання, але є важливими, суспільнонеобхідними колективу. Тому однією з важливих функцій навчання й виховання учнів є розвиток суспільних мотивів у діяльності, індивідуальних здібностей і можливостей, творчого мислення, здатності керувати своєю діяльністю і поведінкою. Формування особистості, у якій нероздільні світогляд і мораль, знання і переконання, слово і діло, вимогливість і критичність можливе лише за умови комплексного розв'язання виховних завдань. Комплексність виховання передбачає єдність і взаємозв'язок напрямків педагогічної роботи – її виховний, розвивальний і корекційний характер.

Дуже важливо, щоб на уроках технологій діти з особливими потребами навчилися бути самостійними, розвинули свої здібності, визначили та удосконалили свої можливості для подальшої особистої реалізації.

Для того, щоб розпочати навчання, насамперед потрібно звернути увагу на вподобання дитини і чим вона цікавиться. Переважно діти з особливими потребами люблять творчість, на таких уроках вони себе поведуть зовсім по іншому. Також важливо врахувати уміння дитини і можливості. Кожна дитина абсолютно різна, і неможливо заставити робити те, що робить цілий клас. А ще необхідно звернути увагу на поведінку дитини з особливими потребами, кожен діагноз проявляє себе по-різному.

У закладі освіти, в якому працює здобувачка вищої освіти, близько десяти дітей, які здобувають інклюзивну освіту і практично всім дуже подобаються уроки технологій. Для них це як окремий світ, де вони повністю поглинаються в роботі.

Навчаючись в 5 класі, хлопчик, в якого затримка інтелектуального розвитку, ще не навчився читати, але він відмінно справляється з будь-яким завданням на уроках технологій. А, також, незряча дівчинка, здавалось, що буде важко з нею працювати. Але це просто неймовірно розумна і талановита дитина, яка в свої 10 років, грає на бандурі, співає, старанно вчиться і всім серцем обожає уроки технологій. Іноді, здається, що є такі завдання, які їй буде важко виконати на уроці «Технології», але вони їй стають ще цікавіші.

Дуже важливо, щоб у кабінеті трудового навчання та технологій, був організований окремий простір або куточок, де зможе займатись дитина з особливими потребами. Дівчинка вміє користуватись голкою, яка розрахована для незрячих людей. Вміє пришивати гудзики, виготовляти різноманітні аплікації та композиції (окремі роботи дитини на рис.1).

Рис.1. Роботи незрячої учениці 5 класу

У процесі дослідження було визначено наступні рекомендації щодо здійснення навчання дітей з особливими потребами на уроках технологій:

- призначення асистентом вчителя кваліфікованого педагога, який компетентний у роботі із «особливими» дітьми;
- організація окремого простору або куточку для дитини;
- постійне акцентування уваги на правилах техніки безпеки;
- підбір доцільних методів, прийомів, засобів навчання, відповідно до потреб учнів;
- забезпечення сучасним технологічним оснащенням;
- обов'язкова співпраця із батьками;
- постійна підтримка дитини при виконанні трудових завдань;
- сприяння комфортному емоційному стану учнів;
- формування у дитини самоконтролю власних дій.

Отже, підготовка вчителя (чи асистента вчителя) до уроків технологій із дітьми з особливими освітніми потребами вимагає високої професійної та психологічної підготовки; підборі та реалізації доцільних технологій

навчання; вміння адаптувати елементи програми під індивідуальні особливості учнів з ООП; творча модифікація дидактичних засобів навчання; організація освітнього процесу на принципах зацікавленості й залучення до освітньої діяльності; орієнтація на групові, активні, інтерактивні методи навчання; постійний фідбек з батьками, колегами, асистентами; регулярний самоаналіз та рефлексія професійної діяльності з подальшим коригуванням для поліпшення освітнього процесу [1, С. 33-34].

Список використаних джерел

1. Бондаренко В., Вовк Н. Підготовка вчителя трудового навчання до роботи в класах з інклюзивною освітою. URL: <http://profped.ddpu.edu.ua/article/view/259973/256339> (дата звернення: 12.09.2023).
2. Осіпов І. В. Місце і роль навчального предмету «Технології» в системі роботи з дітьми з обмеженими можливостями. Збірник науково-методичних праць за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Система надання освіти дітям з особливими освітніми потребами в умовах сучасного закладу». Лисичанськ, 2018. С. 156–159.
3. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання. Наказ МОН № 912 від 01.10.10 року. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/ (дата звернення: 12.09.2023).

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ ДО РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Козирод О. Г.

доктор філософії, старший викладач
кафедри мистецтвознавства та позашкільної освіти
Полтавського національного педагогічного
університету імені В. Г. Короленка, м.Полтава

Розвиток творчо та інтелектуально розвиненої особистості є ключовим завданням у сучасній освіті. Виявлення і подальший розвиток учнівського потенціалу, навчання самостійності та творчої активності впливають на формування успішного та конкурентоспроможного індивіда у суспільстві. Сучасна позашкільна освіта нині успішно реалізує запити учнівської та студентської молоді у руслі ефективного особистісного саморозвитку та якісної підготовки до професійної самореалізації. Освітніми програмами